

خبرهایی از حج، عربستان و...

آیت الله عمری، بزرگ شیعیان مدینه دار فانی را وداع گفت

آیت الله شیخ محمدعلی العمری، از علمای سرشناس شیعیان عربستان، که پس از مدت‌ها تحمل درد و ناراحتی ناشی از بیماری در اثر جمع شدن آب در کبدش به کما رفته و در بخش مراقبت‌های ویژه بیمارستان ملی مدینه منوره بستری شده بود، نیمه شب چهارم بهمن سال ۱۳۸۹ در آستانهٔ اربعین حسینی و در سن حدود ۱۰۰ سالگی به دیدار حق شتافت.

میان

۱۶۴

وی شخصیت اول شیعیان مدینه منوره و امام مسجد شیعیان این شهر محسوب می شد که در طول ۸۰ سال گذشته برای بسط مکتب اهل بیت علیهم السلام تلاش فراوان کرد.

او که در میان عربستانی ها به عنوان «پدر روحانی شیعیان» خوانده می شد؛ در سال ۱۹۱۱ میلادی (۱۳۳۲ق.) در مدینه منوره به دنیا آمد. ۱۶ ساله بود که به امر پدرش برای تحصیل علوم دینی با کاروان حج، عازم نجف اشرف شد و در مجاورت حرم امیرمؤمنان علیه السلام رحل اقامت گزیده، تحت حمایت و نظارت آیت الله العظمی سید ابوالحسن اصفهانی به تحصیل علم پرداخت.

شیخ العمری در طول حدود بیست ساله حضورش در حوزه علمیه نجف، از محضر اساتیدی چون آیت الله محمد رضا مظفر، آیت الله محمد حسین مظفر، آیت الله محمد جواد مغنیه، آیت الله سید مسلم حلّی، آیت الله

محمد تقی آل صادق، سید باقر الشخص، شیخ محمد تقی فقیه، آیت الله شیخ حسین حلّی و همچنین دو مرجع بزرگ شیعه، آیت الله العظمی نائینی و آیت الله سید ابوالحسن اصفهانی بهره جست.

وی آن چنان نزد آیت الله سید ابوالحسن اصفهانی دارای ارج و قرب بود که هنگام رحلت پدرش، این مرجع عالی قدر به مدت سه روز در صحن حیدری نجف اشرف مجلس عزای برپا کرد.

رهبر معنوی شیعیان عربستان پس از مدت ها تحصیل در حوزه نجف، در سال ۱۳۷۰ق. (۱۹۵۰م.) به مدینه منوره بازگشت و تبلیغ خود برای مکتب اهل بیت علیهم السلام را در این شهر آغاز کرد.

وی در طول حیات خود وکیل مراجعی چون آیت الله سید ابوالحسن اصفهانی، آیت الله سید محسن حکیم، آیت الله میلانی، آیت الله سید ابوالقاسم خوئی، آیت الله

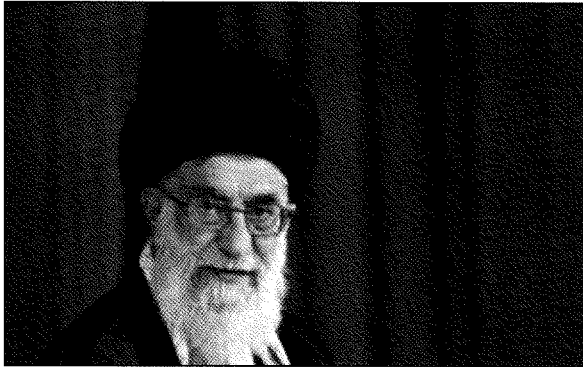
شاهرودی، آیت الله سید عبدالاعلی سبزواری، آیت الله سید محمدرضا گلپایگانی، آیت الله سید علی سیستانی، آیت الله سید محمد حسین فضل الله، آیت الله سید محمد سعید حکیم و آیت الله شیخ بشیر نجفی بود.

شیخ العمری که بیشتر ایرانیان زائر قبر پیامبر صلی الله علیه و آله پشت سر او در حسینیه شیعیان مدینه نماز خوانده اند؛ در طول بیش از ۸۰ سال حضور خود، خدمات اجتماعی و دینی بسیاری به اقلیت شیعه مدینه ارائه کرد.

در مزرعه آیت الله محمد علی العمری، حسینیه شیعیان و نیز دفتر کار وی قرار دارد و این حسینیه هر روزه پذیرای تعداد زیادی از زوار شیعه و ایرانی است که معمولاً شب ها به حسینیه شیعیان عربستان می روند و صدای «أَشْهَدُ أَنْ عَلِيًّا وَلِيُّ اللَّهِ» را در غربت مدینه می شنوند.

حضور نمایندگان رهبر معظم انقلاب در مراسم ترحیم آیت الله العمری

www.hajj.ir ۱۳۸۹/۱۱/۱۰

به وجه عموم و شیعیان مدینه منوره، به وجه خصوص، رهبر و زعمی چون آیت الله شیخ محمد علی العمری را که دژی از دژهای امت اسلامی و علمی از اعلام آن و ملجائی برای مؤمنان بود را از دست داد.

این مرجع شیعیان افزوده است: وی در طول عمر با برکتش در راه اعتلای کلمه اهل البیت علیهم السلام دعوت به حق و نصرت مؤمنان رنج های بسیار دید و صبر بسیار کرد که از خداوند متعال برای او جزای خیر و منزلت رفیع را در جنت الاعلی مسألت دارم.»

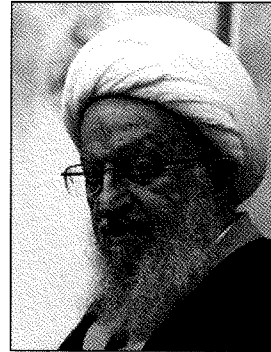
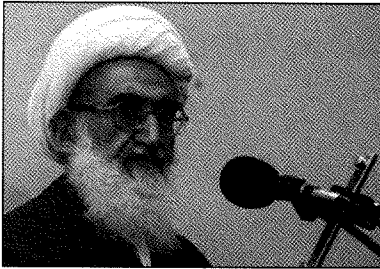
در پی ارتحال آیت الله شیخ محمد علی العمری، از علمای شیعه در عربستان، آیت الله احمد جنتی، عضو مجلس خبرگان رهبری و دبیر شورای نگهبان و نیز حجت الاسلام والمسلمین احمد مروی، معاون ارتباطات حوزوی دفتر رهبری، از سوی حضرت آیت الله خامنه ای رهبر معظم انقلاب اسلامی عازم مدینه منوره شدند تا ضمن ابلاغ تسلیت معظم له به خانواده آن مرحوم، در مجلس ترحیم ایشان نیز شرکت کنند.

بادرگذشت این عالم ربانی، پیام های تسلیت از سوی مراجع، علما و شخصیت های سیاسی ایران و سایر کشورها نیز صادر شد و از مقام علمی و معنوی وی تقدیر به عمل آمد:

حضرت آیت الله صافی گلپایگانی:

«...در سالروز اربعین حسینی امت اسلامی،

خداوند روح پاک او را با ارواح پیغمبر و
آتش محشور گرداند و به تمام بازماندگان صبر
و اجر فراوان عنایت فرماید.»
۱۹ صفر ۱۴۳۲ هجری قمری

حضرت آیت الله مکارم شیرازی:

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ، «إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ

رَاجِعُونَ»

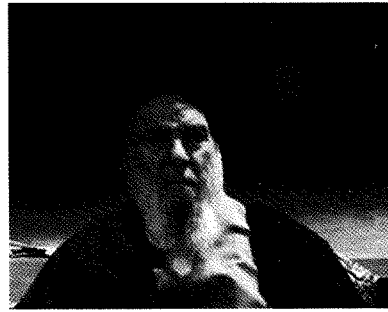
فقدان اسفناک عالم مبارز و موالی مخلص
و مجاهد خستگی ناپذیر، جناب حجت الاسلام
والمسلمین آقای حاج شیخ محمدعلی
العمری رحمته الله را به همه شیعیان، مخصوصاً شیعیان
مدینه و جامعه روحانیت و فرزند برومندش
حجت الاسلام حاج شیخ کاظم العمری تسلیت
عرض می کنم.

آن فقید سعید در طول عمر طولانی و پربرکت
خود، برای حفظ حوزه تشیع و روشن نگه داشتن
چراغ پر فروغ مکتب اهل بیت علیهم السلام در سرزمین
وحی و در کنار مرقد پیامبر صلی الله علیه و آله و قبور خاموش
ائمہ بقیع علیهم السلام در برابر مرارت ها و مشقت های
فراوان و درد و رنج های جانکاه مقاومت کرد
و در پرتو مجاهدت های او موفقیت های فراوانی
نصیب شیعیان آن دیار شد که امیدواریم به
خواست خدا خدمات او به وسیله فرزند برومند
و سایر دوستانش همچنان ادامه یابد.

حضرت آیت الله نوری همدانی:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ، «سَلَامٌ عَلَيْكُمْ بِمَا
صَبَرْتُمْ فَنِعْمَ عُقْبَى الدَّارِ»

جناب حجت الاسلام و المسلمین آقای
شیخ کاظم العمری - دامت برکاته - ارتحال
عالم ربانی، مجاهد فداکار، پدربزرگوارتان
آیت الله شیخ محمد علی العمری - اعلی الله
مقامه - که بیشتر عمر مبارک خود را در راه
مبارزه و مجاهدت سپری کرد و حقاً استوانه
مهمی برای شیعیان آن سامان بود را به محضر
مبارک حضرت ولیعصر - ارواحنا فداه - و
علمای حجاز و سایر علاقه مندان و ازادتمندان
آن عالم با فضیلت و مجاهد و بیت مکرم، علی
الخصوص حضرت عالی تسلیت عرض می کنم
و از خداوند متعال برای آن مرحوم علو درجات
و برای بازماندگان محترم صبر جمیل و اجر
جلیل مسألت می نمایم.

حضرت آیت الله موسوی اردبیلی:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ﴾

ضایعه ارتحال عالم ربانی، جناب آیت الله آقای حاج شیخ محمد علی عمری که عمر با برکت و پربار خود را صرف تبلیغ و ترویج معارف اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام نمود و سال‌های متمادی و با تحمل رنج بسیار در شهر مدینه منوره و در کنار بارگاه ملکوتی رسول مکرّم اسلام صلی الله علیه و آله پرچمدار پیروان اهل بیت آن حضرت و ستون خیمه شیعه جعفری بود، موجب تألم خاطر بسیار گردید.

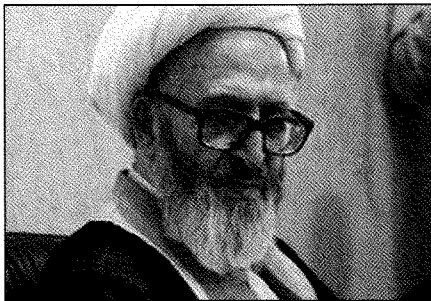
به درستی باید گفت که دوستداران اهل بیت نبی مکرّم اسلام صلی الله علیه و آله با از دست دادن ایشان امروز در شهر پیامبر صلی الله علیه و آله احساس یتیمی و بی کسی می‌نمایند و امید آن است که خداوند متعال به کرم و بزرگواری خویش این ضایعه اسفناک را جبران نموده و جایگاه رفیع آن مرحوم را بدون جانشین قرار ندهد. اینجانب این ضایعه اسفناک را به محضر مقدس حضرت ولی عصر - ارواحنا له الفداء

- و خانواده آن مرحوم، خصوصاً فرزند برومند ایشان، جناب حجت الاسلام و المسلمین آقای حاج شیخ کاظم عمری و همچنین حوزه‌های علمیه و جمیع محبتین اهل بیت علیهم السلام بالخصوص شیعیان مدینه منوره تسلیت گفته از درگاه ربوبی خواستارم که ایشان را غریق رحمت و اسعه خویش قرار داده و با محمد و آل محمد علیهم السلام محشور گرداند و به بازماندگان صبر جمیل و اجر جزیل مرحمت فرماید و تحمل این مصیبت بزرگ را بر جمیع دوستداران و پیروان اهل بیت

عصمت و طهارت آسان گرداند.

والسلام علیکم ورحمة الله

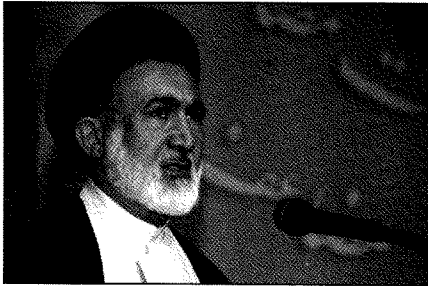
عبدالکریم موسوی اردبیلی / ۱۹ صفر ۱۴۳۲

حضرت آیت الله سبحانی:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ، «إِذَا مَاتَ الْمُؤْمِنُ الْفَقِيهُ تَلَّمَ فِي الْإِسْلَامِ ثَلَمَةً...»

امروز (پنج شنبه ۷ بهمن ماه ۱۳۸۹ برابر ۲۲ صفر ۱۴۳۲) روز خاکسپاری عالم بزرگوار، خدمتگزار صدیق شیعیان، حافظ و نگهبان تشیع، مرحوم حجت الاسلام و المسلمین حاج

مرحوم آیت الله عمری ملجأ شیعیان مدینه بود

حجت الاسلام و المسلمین سید علی قاضی
عسکر در مصاحبه با خبرنگار واحد مرکزی
خبر، در مورد شخصیت مرحوم آیت الله العمری
گفت:

این عالم جلیل القدر بسیار مردمی، وارسته
و زاهد و فردی جامع از نظر علم و تقوا بود.
وی با اشاره به هوشیاری سیاسی آن مرحوم
افزود: آیت الله العمری به شدت مراقب بود تا
برخی مسائل ساده به تنش بر ضد شیعیان مدینه
تبدیل نشود.

نماینده ولی فقیه و سرپرست حجج ایرانی،
به سابقه آشنایی اش با این عالم متقی اشاره
کرد و گفت: آیت الله العمری با توجه به عمر
طولانی اش، خاطرات زیادی از مدینه و عراق
داشت و در باره تاریخچه قبرستان بقیع و وضع
شیعیان مدینه اطلاعات بسیار خوبی در اختیار
گذاشت.

حجت الاسلام و المسلمین قاضی عسکر
افزود: آیت الله عمری را می توان مورخی
مطمئن برای آثار اسلامی مدینه خواند و جای

شیخ محمدعلی عمری مدنی است. چنان که در
گزارش ها آمده است، شیعیان مناطق مختلف
عربستان، در تشییع ایشان حضور خواهند داشت.
این عالم بزرگوار که از دانش آموختگان حوزه
علمیه نجف است، پس از بازگشت به وطن خود
پیوسته در تبلیغ و تعلیم شیعیان مدینه و حومه،
از پای ننشست و احياناً به زندان افتاد، آن هم
گاهی به خاطر داشتن یک کتاب به نام الغدير و
گاهی هم با عناوین ساختگی محکوم به تبعید و
یا اعدام گردید ولی خدا او را نجات داد.

این عالم نستوه به حق در حفظ تشیع در این
منطقه نقش عظیمی دارد، امید است ان شاء الله
چراغ ولایت به وسیله فرزند برومند ایشان
حجت الاسلام حاج شیخ کاظم و سایر علما و
گویندگان منطقه روشن و نورافشان بماند.
ما رحلت این عالم بزرگوار را به جامعه
روحانیت و به شیعیان مدینه و مناطق دیگر
تسلیت گفته و برای آن مرحوم، علو مقام، از
خداوند متعال خواهانیم.

همچنین آیت الله هاشمی رفسنجانی، رئیس
مجمع تشخیص مصلحت نظام، جامعه محترم
مدرسین، آیت الله مقتدایی مدیر حوزه های
علمیه، جامعه المصطفی العالمیه ع، آیت الله
محمدی ری شهری و جمعی از علمای عربستان
در گذشت آیت الله شیخ عمری را تسلیت
گفتند.

حضور دبیر کل مجمع جهانی تقریب مذاهب در مجلس ترحیم آیت الله عمری

آیت الله محمدعلی تسخیری، دبیر کل مجمع جهانی تقریب، روز جمعه با حضور در مجلس ختم آیت الله شیخ محمدعلی عمری، رهبر شیعیان مدینه، تسلیت علما و مسئولان مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی و دیگر مجامع جهانی در ایران را به فرزند وی و همه شیعیان داغ دیده عربستان اعلام داشت.

تشییع پیکر پاک مرحوم آیت الله العمری:

وی افزود: گروه‌ها و کاروان‌هایی از داخل و خارج عربستان برای تعزیت و تشییع پیکر آن عالم ربانی خود را به مدینه منوره رسانده بودند.

ریس کمیته رسانه‌ای دفتر آیت الله عمری ادامه داد: گروه‌هایی از شیعیان جدده، ریاض، قطیف و احسا و همچنین کشورهای کویت، بحرین، عمان، لبنان و ایران در این مراسم حضور داشتند.

وی تا مدت‌ها خالی است.

وی گفت: زمانی که از او پرسیدیم چرا قبور ائمه بقیع در مقایسه با جاهای دیگر برجسته‌تر است؟ در پاسخ گفت: مرقد ائمه بقیع، قبه و بارگاه داشت و وقتی تخریب شد آوارهای آن را برنداشتند و علت برجسته بودن آن، همین موضوع است.

آقای قاضی عسکر افزود: وی در خاطرات تاریخی دیگرش می‌گفت پنجره‌های قبرستان اُحد، زمانی ضریح قبور ائمه بقیع بوده است.

وی، درگذشت این عالم وارسته را ضایعه‌ای بزرگ خواند و ابراز امیدواری کرد افرادی که در دامان آیت الله العمری پرورش پیدا کرده‌اند بتوانند راه او را ادامه دهند.

قاضی عسکر، تشییع باشکوه پیکر آن مرحوم را نیز نشانه محبوبیت ویژه او در مدینه و منطقه خواند.

پیکر پاک آیت الله العمری رحمته الله با حضور چندین هزار نفر از شیعیان داخل و خارج عربستان بدون هرگونه مشکلی در مدینه منوره تشییع و در جوار قبر امامان مظلوم بقیع به خاک سپرده شد.

ریس کمیته رسانه‌ای دفتر آیت الله عمری با اشاره به حضور حدود ۲۰ هزار نفری مردم در تشییع آیت الله عمری رحمته الله گفت: در این تشییع، علمایی از داخل و خارج عربستان حضور داشتند.

وی با اشاره به چگونگی برگزاری این مراسم گفت: مراسم تشییع پیکر عمری رضی الله عنه در آرامش و نظم کامل بدون هرگونه بی نظمی و حادثه‌ای و با همکاری پلیس مدینه منوره انجام گرفت و در قبرستان بقیع و در ۱۰۰ تا ۱۵۰ متری

ائمه بقیع رضی الله عنهم دفن شد. رییس کمیته رسانه‌ای دفتر آیت الله عمری، با اشاره به حضور اهل تسنن و اهالی مدینه در تشییع وی، تأکید کرد: رییس پلیس مدینه به صورت رسمی در این مراسم حضور داشت.

گفت و گوی پایگاه اطلاع رسانی حج با شیخ کاظم عمری

علمی به‌پا خیزند و به «عائلة العمری» منتسب گردند. گفته شده که سلسله العمری به «محمد بن سعید العمری» نایب امام زمان - عجل الله فرجه الشریف - و فرزندش «عثمان بن محمد بن سعید العمری» برمی‌گردد که البته سندی در این زمینه وجود ندارد.

«العمری» خاندان شناخته شده شیعی است. البته در میان اهل سنت هم خانواده‌ای به نام العمری وجود دارد این سلسله شیعی به قبیله خزرج منتسب است. «خزرج» نیز یکی از دو قبیله مهم مدینه بوده که در هجرت پیامبر ﷺ از مکه به مدینه، با آغوش باز از آن حضرت استقبال کرد و مهاجران را در خانه‌های خویش پذیرفت.

و مدینه تنها شهری است که نه با شمشیر بلکه با قرآن فتح شد! قرآن کریم در باره این شهر می‌فرماید:

﴿وَالَّذِينَ تَبَوَّءُوا الدَّارَ وَالْإِيمَانَ مِنْ قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِي صُورِهِمْ حَاجَةً مِمَّا أَوْتُوا وَيُؤْتُونَ عَلَى أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ وَمَنْ يُوقِ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾ (حشر: ۹)

این آیه در مقام مدح انصار است. مراد از «الدار» مدینه و ایمان، همان اسلام و قرآن و رسالت پیامبر خدا است.

آری، نسب آیت الله العمری از چنین خاندانی است. این سلسله ادامه یافته و با تشیع و محبت اهل بیت در آمیخته است. تشیع در مدینه ریشه دار

حجت الاسلام و المسلمین شیخ کاظم عمری، فرزند مرحوم آیت الله شیخ محمد علی عمری است که در دهه اخیر بیشترین بار کارهای پدر را در اداره امور شیعیان مدینه، او به دوش کشیده و تمام کارهای اجرایی، امامت جماعت، سخنرانی‌ها و ارتباط و پاسخگویی به مردم بر عهده او بوده است.

گفت و گوی زیر نشستنی است صمیمانه با وی که به وسیله پایگاه اطلاع رسانی حج - پیش از رحلت پدر - انجام گرفته و دارای نکته‌های شنیدنی در باره او است. اکنون مناسب دیدیم برای آگاهی از چند و چون زندگی مرحوم آیت الله عمری آن را به علاقمندان تقدیم کنیم:

* لطفاً در باره اجداد و تاریخچه خانواده «عمری» اطلاعاتی در اختیار ما بگذارید.

- سخن گفتن از آیت الله «شیخ محمد علی العمری» دلنشین و در عین حال دشوار است. خواست خدا این بود که ایشان از خانواده‌ای

است، البته در برخی مقاطع تاریخی، شیعیان مدینه در تنگنا قرار گرفته و کشته شده‌اند، اما با این حال توانستند اسلام اصیل را زنده نگه دارند و پرچم دار تفکر شیعی گردند.

آن‌ها هیچگاه به خواست خود از مدینه خارج نشده‌اند؛ همچنان که اهل بیت، از جمله امام رضا و امام موسی کاظم علیهما السلام به اختیار خود آنجا را ترک نکردند؛ زیرا مدینه، شهر جدشان بود و خدا این شهر را برای پیامبرش برگزید و خانه او و اهل بیتش قرار داد. شیعی و سنی نقل کرده‌اند که پیامبر هنگام خروج از مکه و حرکت به سوی مدینه فرمود:

«اللَّهُمَّ إِنَّهُمْ أَخْرَجُونِي مِنْ أَحَبِّ الْبِقَاعِ إِلَيَّ، فَأَسْكِنِي أَحَبَّ الْبِقَاعِ إِلَيْكَ.»
«اللَّهُمَّ اجْعَلْ بِالْمَدِينَةِ ضِعْفِي مَا بِمَكَّةَ مِنَ الْبَرَكَاتِ.»

به خلاف بنو امیه که این شهر را «حبیته» نامیدند، پیامبر بر آن «طیبه» نام نهاد. نقل شده که مردی از مدینه به شام، نزد ولید بن عبدالملک رفت. ولید پرسید: «از کجایی؟» مرد پاسخ داد: «از طیبه». ناراحت شد و گفت: «بگو حبیته!»

مدینه شهری پاک شده و شأنش رفیع است و چه بسا شریف‌ترین مکان در کره زمین باشد؛ زیرا «شرف المكان بشرف المکین» و پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله از همه موجودات، حتی از کعبه برتر و بالاتر است؛ زیرا حرمت مؤمن از حرمت کعبه بالاتر است، چه رسد به پیامبر صلی الله علیه و آله که «سید الکائنات» می‌باشد.

آری، تشیع در مدینه آغاز شد و استمرار یافت، گرچه در برخی مقاطع فشارهایی بود که در نتیجه آن، اهل بیت علیهم السلام به عراق و ایران پناهنده شدند، اما به هر حال تشیع و اتباع اهل بیت علیهم السلام در مدینه استمرار یافتند. شیعیان مدینه، فشارها و ظلم‌های سلاطین را تحمل کردند تا این که - الحمد لله - به امروز رسیده‌اند. خانواده عمری از جمله کسانی هستند که موفق شده‌اند از شیعه حمایت کنند و راه آن را ادامه دهند. پدر آیت الله العمری، از علما و وکیل و نماینده آیت الله العظمی سید ابو الحسن اصفهانی در نجف بوده. جد ایشان، الشیخ احمد العمری نیز از علما بودند که متأسفانه تاریخچه زیادی درباره ایشان در اختیار نداریم.

به هر حال، این خانواده، عالم پرور و ریشه دار بوده‌اند. جد ما (شیخ علی العمری) امام و رهبر شیعیان مدینه، «رییس الطائفه» و پاسدار مذهب اهل بیت علیهم السلام بود و همانند ائمه اطهار علیهم السلام در کنار فعالیت‌های دینی و علمی، به کارهای زراعی نیز می‌پرداخت. به همین جهت، به اجداد «النخیلین»؛ یعنی «خرماداران» گفته می‌شد. آن‌ها به پرورش درختان خرما افتخار می‌کردند؛ زیرا خرماداری و زراعت پیشه پیامبران و امیرمؤمنان علیهم السلام بوده است. حضرت امیر علیه السلام در زمین‌های خالی، چاه‌هایی حفر می‌کردند و از آن، آب به کلفتی گردن شتر استخراج می‌شد و زمین را سیراب می‌کرد. در منطقه‌ای از مدینه به قدری چاه حفر شده بود و

آب جاری می‌شد که به آن «ینیع» می‌گفتند.

* لطفاً زمان دقیق تولد آیت الله عمری و تاریخچه‌ای مختصر از تحصیلات و فعالیت‌های ایشان در حوزه علمیه برای ما ارائه کنید.

- آیت الله عمری در سال ۱۳۲۷ ق. دیده به جهان گشود. وی از همان کودکی، ضمن کمک به کارهای زراعی پدر بزرگوارش، در دامن ایشان با اخلاق اسلامی، عشق به اهل بیت و در خدمت به اهل علم تربیت شد تا این که پس از بروز نبوغ و استعدادش، سال ۱۳۴۹ به دستور پدر، جهت تحصیل علوم دینی با کاروان حج به نجف اشرف عازم شد.

به این ترتیب، در مجاورت حرم امیرمؤمنان ع رحل اقامت گزید و تحت حمایت و نظارت آیت الله العظمی سید ابو الحسن اصفهانی به تحصیل پرداخت. از جمله اساتید ایشان علمایی چون: سید باقر الشخص، جواد مغنیه و خود سید ابوالحسن - رضوان الله علیهم - بودند.

پدرم یک بار در رؤیایی صادقه خود را در حال سفر به مدینه می‌بیند که امیر مؤمنان ع وی را به اسم خطاب می‌کنند و می‌پرسند: کجا می‌روی؟ پاسخ می‌دهد: مدینه! حضرت می‌فرماید: «زود برگرد که در آنجا ناله‌ها برخواهد خاست و حوادثی عظیم در راه است». ایشان در نجف با جدیتی بیشتر به درس و تحصیل ادامه می‌دهند تا این که روزی از ارتحال پدرشان آگاه می‌گردند. مرحوم آیت الله سید

ابوالحسن اصفهانی برای ایشان در مدرسه «شربانی» مجلس فاتحه برگزار می‌کنند.

پس از این ماجرا، پدرم همراه با کاروان حج به مدینه باز می‌گردد و مادرش را با خود به عراق می‌برد. البته آن زمان، سطح زندگی و معیشت در عراق بسیار سخت بود و آیت الله عمری در نجف با وضعیت سخت مواجه بوده‌اند و با شهریه اندکی که داشتند، تنها می‌توانستند وسایل ضروری و نان تهیه کنند، اما با جدیت، تحصیل و زندگی زاهدانه خود را ادامه می‌دهند و در پی رفاه نبوده‌اند؛ زیرا خداوند نوانیت علم را در گرسنگی و غربت نهاده است. پس باید هجرت کرد، سختی را تحمل نمود و صبر پیشه ساخت.

آیت الله عمری تنها پسر خانواده بودند و تنها یک خواهر داشتند - که او هم مرحوم شد - اما خداوند متعال به نسل ایشان برکت بخشید؛ به طوری که در حال حاضر ایشان چهار همسر و ۲۹ فرزند دارند.

* آیت الله عمری از بازگشت به مدینه منوره چه انگیزه‌ای داشتند؟

- آیت الله العمری، پس از ارتحال پدرش، تصمیم به ادامه تحصیل علم داشتند، اما مردم مدینه به یک روحانی و عالم نیاز داشتند. البته شاگردان آن مرحوم همچون: «شیخ حمزه عباسی»، «شیخ عباس حمیدی» و «شیخ عبدالعزیز الساوی» در خدمت مردم بودند.

مرحوم آیت الله سید محمد طالقانی نیز از

طرف آیت الله بروجردی دو سال به مدینه آمد و در خدمت شیعیان بود تا این که مرحوم شد. وقتی پس از ارتحال سید ابو الحسن اصفهانی، مرجعیت نجف به آقای حکیم رسید، آیت الله حکیم، پدرم را مکلف کرد تا برای تولی امور شیعیان، به وطن (مدینه) بازگردد و به مؤمنان خدمت کند.

در آن زمان، فشار بسیاری روی شیعیان بود؛ به ویژه در زمان ترک‌ها که شیعیان را از مدینه راندند و آن‌ها پیش از جنگ جهانی دوم به ایران و عراق و ترکیه و شام پناهنده شدند. در چنین وضعیتی ایشان بسیار تلاش کردند تا شیعه در مدینه محفوظ بماند. در حقیقت، زمانی که حکومت اراده کرده بود مدینه را از شیعه خالی کند، شیخ العمری استقامت کرد و با امامت و رهبری خود، شیعه را در این شهر حفظ نمود.

در سال ۱۳۸۹ که آیت الله حکیم به مدینه مشرف و میهمان حکومت شد، در حسینیه محسنیه (نزدیک مسجد بلال و حرم شریف) با شیخ العمری ملاقات کرد. این حسینیه متأسفانه تخریب و به مکانی دیگر منتقل شد. در سال ۱۴۰۳ نیز آقای خوئینی‌ها از طرف حضرت امام خمینی رحمته‌الله در همان حسینیه با ایشان دیدار کرد. در حال حاضر، حسینیه به این مزرعه منتقل شده است و - الحمد لله - ما کمی آزادی را احساس کرده‌ایم. از زمان حکومت «ملک عبدالله» آرامش و سکونی در امور شیعیان حاکم شده است. امیدواریم این حالت ادامه

یابد و شیعیان همچون دیگر هموطنان به حقوق خود برسند.

در گذشته، بیشتر شیعیان مدینه یا در مزارع کشاورزی می‌کردند یا به کارهای ابتدایی دیگری مانند: کارگری و فروش گوشت و غیره می‌پرداختند، اما اکنون فرزندان شیعیان، به تحصیلات عالی، شغل دولتی یا معلمی و وضعیت اقتصادی و معیشتی بهتری دست یافته‌اند.

از نظر ترکیب جمعیت نیز، در آن زمان بیشتر ساکنان مدینه شیعیان بودند و غیر از «سادات حسینی»، «جعافره» و «نخیلین» کسی در این شهر نبود. تنها تعدادی کم از اهل سنت وجود داشتند که از بقایای حجاج بودند و جایگاه مهمی نداشتند، اما به مرور زمان، جمعیت آن‌ها افزایش یافت و شیعیان نیز به اجبار از مدینه خارج شدند؛ به طوری که امروز جمعیت برادران اهل سنت بیشتر از شیعیان است.

* از فعالیت‌های آیت الله العمری در مدینه منوره برای خوانندگان ما بگویید.

- شیخ العمری با زحمات فراوان این حوزه شیعی را در میان فشارهای بسیار حفظ کرد و در آن، احکام دین و معارف را آموزش و طلاب را پرورش داد و آن‌ها را برای تبلیغ به مناطق مختلف عربستان فرستاد. وی احکام، فقه و حدیث تدریس می‌کرد و به برگزاری مجلس عزای امام حسین علیه‌السلام و ملاقات با مؤمنان در موسم حج و دیدار با شخصیت‌ها و علمای

جهان اسلام اهتمام ویژه‌ای داشت.

در حقیقت، خودش را وقف خدمت به مؤمنان کرد. هشتاد سال به تبلیغ معارف دینی پرداخت. از نظر فعالیت‌های اجتماعی نیز برای مردم جلسات مختلف معارف برپا نمود و بر جنازه مؤمنان نماز گزارد. صیغه عقد خواند. در مناسبت‌ها شرکت کرد. به حل اختلافات مردم پرداخت و امورشان را اصلاح کرد. دعوت مردم حتی فقرا را می‌پذیرد. صندوق خیریه‌ای هم تشکیل دادند که ۵۰۰ خانوار را تحت پوشش می‌گیرد و در سال، غیر از مستمری، لباس عید و هدایایی به آن‌ها می‌دهد. تأمین مسکن ارزان برای شیعیان و رفع نیازهای آن‌ها از دیگر خدمات اجتماعی اوست. در واقع شیخ عمری همه شیعیان را به چشم یک خانواده بزرگ می‌نگرد و به کار آن‌ها رسیدگی می‌کند.

فعالیت‌های ایشان در مدینه متمرکز است، اما با سایر مراکز هم رابطه دارد و در استنباط احکام یا رؤیت هلال همکاری می‌کند، از بزرگترین علمای کشور از نظر علمی و سنی هستند. بحمد الله ایشان آگاهی‌های خوبی از شهر مدینه و تاریخ آن دارند. بقایای تاریخی و گذشته مدینه را می‌دانند. مکان‌های قدیمی را دیده‌اند و از آرامگاه حضرت زهرا (علیها السلام) و حضرت محسن (علیه السلام) در خانه ایشان اطلاعاتی دقیق دارند و بیت الاحزان را (در جنوب شرقی بقیع) که در ده سالگی همراه مادرشان به آن وارد شدند، کاملاً به یاد دارند.

* بسیاری از زائران ایرانی هنگام تشریف به مدینه منوره، علاقه‌مند هستند، تنها مسجد و حسینیه شیعیان را از نزدیک ببینند، در باره این باغ و حسینیه توضیحی بفرمایید.

- پدرم زمانی که در نجف زندگی می‌کرد، با تنگناها و دشواری‌های بسیار مالی روبه‌رو بود، اما پس از مدتی خدا در زندگی‌اش گشایشی ایجاد کرد؛ به طوری که او توانست از راه خرید و فروش سنگ‌های زینتی (انگشتر) و چادر و روسری توسط قافله‌های حج، اندک سرمایه‌ای جمع کند و در مدینه مزرعه‌ای بخرد.

در این مزرعه چاهی وجود دارد که معروف است آن را رسول الله (صلی الله علیه و آله) به یک پیر زنی هدیه کردند و دعا فرمودند که خدا خیر کثیر در آن قرار دهد! این چاه، آبی پر خیر و برکت دارد. شیخ العمری پس از خرید این مزرعه، دوباره به نجف بازگشت و به مطالعه و تدریس و تحصیل ادامه داد.

بعدها این مزرعه توسعه یافت، تا اندازه‌ای که اکنون به ۶/۵ هکتار رسیده است. من خودم همراه ایشان در این مزرعه کار می‌کردم. پدرم تمام کارهای مزرعه (تمیز کردن جوی‌ها، جابجایی سنگ‌ها، دیوارکشی و رسیدگی به نخل‌ها و...) را خودش انجام می‌داد. امروز مزرعه با همه محصولاتش وقف کریم اهل بیت و پذیرایی از میهمانان ایشان است.

مجالس پدر و جدم، نخست بالای دیوار بقیع، در سمت «باب السلام» برگزار می‌شد، اما

کم کم با فشارهایی که وارد کردند، شیعه را از بقیع دور و حسینه را تخریب نمودند. بنابراین، مجالس به منطقه کنونی منتقل شد و اکنون در این حسینه جدید، هر روز از میهمانانی که به ویژه در موسم حج و عمره و رمضان و رجب از عراق و هند و پاکستان و اروپا و آمریکا به اینجا می آیند و پذیرایی می شود. حقیقتاً امروز این مزرعه و حسینه مأوای شیعیان مدینه است. اهل بیت علیهم السلام هم در همین منطقه سکونت داشته اند. مزرعه امام موسی کاظم علیه السلام، مشربۀ ام ابراهیم، نخل سلمان، بئر الغرس - چاهی که پیامبر به امیر مؤمنان وصیت کردند که ایشان را با آب آن غسل دهند - در نزدیکی همین باغ واقع است.

*** حال که سخن به این جا رسید، در مورد تاریخیچه و وضعیت کنونی شیعیان در سایر مناطق عربستان، به ویژه «احسا» و «قطیف» توضیحاتی بدهید.**

- طبق آنچه در منابع تاریخی آمده، تشیع از روزگار پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم در «احسا»، «قطیف» و «بحرین» حضور داشته است؛ زیرا در روزگار آن بزرگوار، برخی از صحابه دوستدار علی بن ابی طالب علیه السلام از جمله «ابان بن سعید بن عاص» به این مناطق رفتند و بذر تشیع را در آنجا افشاندند. بنابراین، تشیع و شیعه از آن روزگار تا امروز در این منطقه استمرار یافته و پا برجا مانده است.

در روزگاران گذشته مناطق «احسا»، «قطیف»

و «بحرین» همگی بحرین خوانده می شدند؛ به همین خاطر دولت های شیعی داشتند؛ مانند: دولت «العصفوریون» و دولت «العیونیون» که شاعر معروف، مقرب بن العیونی از آنان بوده است. در دوران های بعد، «بحرین» به کشوری مستقل تبدیل شد و «احسا» و «قطیف» به عربستان پیوستند. شیعیان در این دو منطقه حضور دارند. البته در مدینه منوره هم هستند که به «نخاوله» معروف اند اما شمارشان اندک است.

گفتنی است، شماری از شیعیان مدینه منوره، از اشراف آن شهر به شمار می روند. در منطقه نجران (منطقه مرزی عربستان با یمن) نیز شیعیان اسماعیلی مذهب وجود دارند. طبق آمار ارائه شده، شمار شیعیان اسماعیلی آن سامان، هشتصد هزار تا یک میلیون نفر می باشند. برخی از روزنامه ها، شمار اسماعیلی های ساکن عربستان سعودی را نیز یک میلیون نفر اعلام کرده اند. اسماعیلی های عربستان، تنها بخشی از اسماعیلی ها هستند؛ زیرا این جماعت سه دسته اند: اسماعیلی های «آغاخانسی»، اسماعیلی های «داوودی» (بهره ها) و اسماعیلی های «سلیمانی» که همان اسماعیلی های ساکن نجران هستند.

«قطیف» شهری بسیار قدیمی است که بیشتر ساکنان آن (حدود ۹۷ درصد) را شیعیان تشکیل می دهند. البته ساکنان برخی از روستاهای قطیف مانند: «دارین»، «عنک»، «ام الساهک» و «الناده» اهل سنت هستند، اما در کل، «قطیف» منطقه ای شیعی به شمار می رود. بر اساس آمار موجود،

شمار شیعیان ساکن در قطیف به ششصد هزار تن می‌رسد.

در منطقه احسا - چنان که شیعیان آن سامان می‌گویند - ۶۵ تا ۷۰ درصد جمعیت آن را شیعیان تشکیل می‌دهند و تنها ۳۰ تا ۳۵ درصد ساکنانش سنی مذهب هستند. البته اهل سنت احسا، این آمار را نپذیرفته و جمعیت خود را بیشتر از این تعداد می‌دانند و دست کم به تعادل جمعیتی قائل هستند. در گذشته، بیشتر ساکنان منطقه شرقی؛ یعنی شهرهای: قطیف، احساء الهفوف و روستاهای آن، شیعه بودند، ولی پس از کشف نفت و به وجود آمدن شهرهای جدیدی مثل: «الجلیل»، «خَبر»، «دَمَام» و «ظهران»، شهروندانی از سراسر کشور عربستان به این شهرها کوچ کردند و در آن مناطق سکونت گزیدند؛ زیرا فرصت‌های شغلی فراوانی در عرصه صنایع، شرکت‌ها و بازرگانی در این شهرها فراهم آمده بود. از این رو، برخی از مردم عربستان، از جنوب، شمال و نجد (مرکز کشور) کوچ کردند و در شهرهای نوپا ساکن شدند.

حال اگر سخن از منطقه شرقیه به میان آید، شیعیان این سامان در اقلیت قرار دارند. بر اساس برآوردها، آنان به سختی ۳۵ تا ۴۰ درصد جمعیت را تشکیل می‌دهند و به طور کلی، اکثریت در منطقه شرقی با اهل سنت است، اما در قطیف و احسا بیشتر جمعیت را شیعیان تشکیل می‌دهند. شیعیان مناطق جدید یاد شده در منطقه شرقی، «خفت»، «حفر الباطن» و جز

آن چنان که به نظر می‌رسد - نسبت به منطقه شرقی کمتر هستند. شیعیان مدینه منوره به ۲۴ تا ۲۶ هزار تن می‌رسند و البته بیشتر و کمتر نیز گفته‌اند.

*** وضعیت فعالیت‌های دینی و حوزه‌های علمیه تشیع در این مناطق چگونه است؟**

- پیش‌تر در قطیف و احسا حوزه علمیه وجود داشت و پیش از تمرکز یافتن مرجعیت شیعی در نجف اشرف و سپس در قم، مراجع تقلید آن سامان، همگی اهل همان منطقه و بومی بودند. در احسا مراجعی بزرگ حضور داشتند و «شیخ احمد زین‌الدین احسائی» و «ابن ابی جمهور احسائی» از آن جمله بودند. پس از آنان، شمار دیگری از عالمان، مانند: «شیخ لویمی» و بسیاری دیگر از آن سرزمین برخاستند. عالمانی همچون: «حیب بن قرین»، «شیخ موسی اوخمسین» و تعدادی دیگر، جزو آخرین مراجع تقلید آن سامان به شمار می‌رفتند.

در قطیف نیز حوزه علمیه و مراجعی وجود داشتند، از جمله: شیخ ابراهیم قطیفی که معاصر محقق کرکی بود و میان او و کرکی مناقشه علمی رخ داد. پس از او نیز عالمان و فقیهانی به عنوان مرجع تقلید مردم در این منطقه حضور داشتند که «شیخ علی ابو الحسن الخنیزی»، «شیخ علی ابو عبد‌الکریم الخنیزی» و «سید ماجد العوامی» از آخرین افراد این طبقه بودند. در سده چهاردهم هجری قمری، شمار عالمان و حوزه‌های علمیه آن کاهش یافت، نقش دانش

محدود شد که تأثیر وضعیت سیاسی را در این مورد نباید نادیده گرفت. در پی این جریانات، شمار مردم این منطقه هم کاهش پیدا کرد؛ زیرا آن‌ها برای تقلید و فراگیری احکام دینی به مراجع خارج از محدوده جغرافیایی خود نیاز پیدا کردند و بر همین اساس، به مراجع تقلید نجف اشرف و شهر مقدس قم روی آوردند. البته این رویکرد به شیعیان مناطق یاد شده محدود نبود، بلکه شیعیان سراسر گیتی به این دو محور؛ یعنی نجف و قم روی آوردند و مرجع تقلیدشان را در این مراکز جست و جو کردند.

قطیف و احسا، شهرها و روستاهای فراوانی دارد. بیشتر روستاهای احسا شیعه‌نشین است و در برخی از روستاها برادران اهل سنت نیز حضور دارند، اما همانطور که اشاره شد، بیشتر ساکنان روستاهای احسا شیعه هستند.

*** آیا در عربستان مسجدی وجود دارد که به شیعیان اختصاص داشته باشد؟**

- شیعیان از قدیم در مناطق خود مساجد مخصوص به خود داشته‌اند. پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران و حتی چند سال پیش از این رویداد در منطقه، قانونی صادر شد که بر اساس آن، شیعیان حق ساختن مسجد ندارند. به بیان دیگر، از ۳۵ سال قبل شیعیان را از ساختن مسجد باز داشتند. از این رو، همان مساجد قدیمی و حسینه‌ها پابرجا و دایر است که البته می‌تواند آن‌ها را تعمیر کنند.

*** یعنی در چند سال اخیر مسجدهای از مساجد شیعیان تخریب نشده است؟**

- خیر، چنین اتفاقی رخ نداده است. باید گفت بیش از ۳-۴ سال است که در اثر تلاش‌های فراوان و گفت و گو و مذاکره با دولت و پس از تحولات اقلیمی که چهره نمود، دولت سعودی به شیعیان اجازه داد مساجد جدید بسازند. در این ۳-۴ سال، شمار قابل توجهی، مسجد بزرگ در قطیف و احسا ساخته شد. همچنین پس از کوشش‌های فراوان، امکان ساختن مسجد در شهر دمام فراهم و مساجد در آنجا بنا گردید.

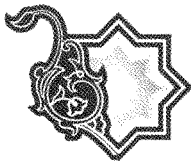
آری، در مناطق قطیف و احسا، مساجد فراوانی داریم اما در مدینه منوره هنوز به شیعیان اجازه ساختن مسجد نمی‌دهند. در مناطق تازه ساخت نیز وضعیت به همین منوال است؛ به این معنا که در صورتی به شیعیان برای ساخت مسجد اجازه می‌دهند که فقط در منطقه خود مسجد بسازند، اما در مناطق جدید که شیعیان و اهل سنت با هم زندگی می‌کنند، به آن‌ها اجازه نمی‌دهند. به عنوان مثال، شیعیان منطقه «خبر» که در کنار اهل سنت زندگی می‌کنند، نمی‌توانند مسجد بسازند. از این رو، شیعیان در خانه‌های بزرگ گرد آمده، نماز می‌خوانند. اما از چهار ماه پیش، آنان را از این کار هم باز داشته‌اند.

*** آیا حساسیتی که نسبت به مساجد شیعیان در عربستان ابراز می‌شود، در مورد حسینه‌ها نیز وجود دارد؟**

دارند که برخی‌شان نیز تابعیت سعودی گرفته‌اند و نمود ندارند، اما کسی از شهروندان سعودی سراغ نداریم که درعین زیدی مذهب بودن، کیانی آشکار و روشن داشته باشد. در حقیقت، تعداد کمی از شیعیان سعودی، اسماعیلی و بیشتر آنان دوازده امامی هستند.

* آیا شیعیان غیر دوازده امامی نیز مساجد و عالمانی دارند؟

- اسماعیلیهٔ نجران مسجد و عالم دارند و اکنون نیز در مناطق دیگر در حال ایجاد مراکزی برای خود هستند. روشن است که این مراکز عنوان مسجد ندارند، بلکه صرفاً مرکز هستند. به عنوان نمونه، آن‌ها در «قطیف»، «دمام» و «جَبیل» مرکز دارند، با این توضیح که زمین‌هایی با مساحت‌های بزرگ (مانند مزرعه یا باغ) می‌خرند و در آن مصلأ، سالن همایش و محل سخنرانی می‌سازند.

- آری، حتی بیشتر است. حسینیه‌های موجود، از سال‌ها پیش بر جا مانده‌اند و ساختن حسینیه جدید در عربستان ممنوع است. اکنون با اجازهٔ دولت عربستان، شیعیان می‌توانند مسجد بسازند، اما ساختن حسینیه همچنان ممنوع است. البته گاهی دولت چشم پوشی می‌کند. از این رو، تحت عنوان «مجلس العائله» (مجمع خانواده) مکان‌هایی ساخته می‌شود و در آن‌ها فعالیت‌های دینی انجام و مجالس [سوگواری] برگزار می‌شود.

* آیا آمار دقیقی از مساجد شیعیان عربستان دارید؟

- خیر، در این زمینه آمار دقیقی وجود ندارد، اما برآورد تقریبی، از وجود نزدیک ششصد مسجد کوچک و بزرگ شیعیان در قطیف و احساکایت دارد و به نظر می‌رسد که شمار حسینیه‌ها از مساجد بیشتر باشد، به این معنا که آمار حسینیه‌ها در قطیف و احسا، در ابعاد گوناگون از هزار واحد کمتر نیست؛ زیرا در مواردی دیده می‌شود که در بخشی از یک خانهٔ مسکونی، مراسم مذهبی و مناسبت‌های مربوط به اهل بیت علیهم‌السلام برگزار می‌شود.

* آیا شیعیان عربستان همگی دوازده امامی هستند یا شیعیان زیدی و اسماعیلی هم در آنجا سکونت دارند؟

- در نجران شیعیان اسماعیلی و نیز اندکی از شیعیان زیدی - که اصالتاً از یمن هستند - وجود

برپایی نخستین هم‌اندیشی حج و جهانی شدن

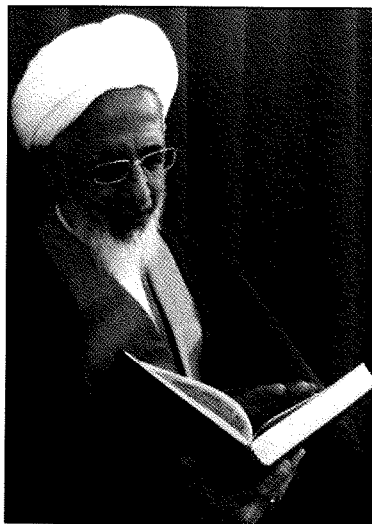

روند جهانی شدن اسلام تأثیر گذار باشیم. وی از برگزاری همایش بین‌المللی حج و جهانی شدن در سال آینده خبر داد و گفت: برگزاری هم‌اندیشی‌های متعدد و بررسی ابعاد مختلف جهانی شدن حج، مقدمه‌ای است برای برگزاری همایش بین‌المللی حج و جهانی شدن. ایشان در ادامه عنوان کردند: بررسی ابعاد حج در محورهای فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و امنیت، از جمله مواردی است که دبیرخانه حج و جهانی شدن به آن اهتمام ویژه خواهد داشت. مدیر مرکز تحقیقات حج در پایان به ارسال ۵۰ مقاله به دبیرخانه همایش اشاره کرد و گفت: از این تعداد، ۱۵ مقاله برتر شناخته شده و چکیده آن‌ها در قالب ویژه‌نامه‌ای منتشر گردیده است.

نخستین نشست «هم‌اندیشی حج و جهانی شدن»، در تاریخ ۱۳۸۹/۱۱/۲۸، در سالن همایش سازمان حج و زیارت استان قم برگزار گردید. حجت الاسلام و المسلمین بیات مدیر مرکز تحقیقات حج که برگزار کننده نخستین همایش حج و جهانی شدن است، در مورد این همایش گفت:

هم‌اندیشی حج و جهانی شدن، نخستین همایشی بود که در موضوع حج برگزار گردید و با توجه به این که در بخش «پژوهش و بررسی ابعاد جهانی شدن حج» کارهای کمتری صورت گرفته و در این زمینه خلأ احساس می‌شد، این هم‌اندیشی را برگزار کردیم تا بتوانیم ضمن شناسایی بهتر ظرفیت‌های موجود در حج، بر

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی حج، این هم‌اندیشی با پیام حضرت آیت الله جوادی آملی آغاز و با سخنرانی دکتر علی لاریجانی، رییس مجلس شورای اسلامی و حجت الاسلام و المسلمین سید علی قاضی عسکر، نماینده محترم ولی فقیه و سرپرست حجاج ایرانی ادامه یافت.

متن پیام حضرت آیت الله جوادی آملی به هم‌اندیشی حج و جهانی شدن:
 بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَإِيَّاهُ نَسْتَعِينُ.
 حمد ازلی خدای سبحان را سزااست که کعبه را سبب قیام مردم قرار داد؛ تحیت ابدی، پیامبران الهی، مخصوصاً انبیای ابراهیمی عليه السلام به ویژه حضرت ختمی نبوت صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ را رواست که در رفع قواعد کعبه و صیانت آن سعی بلیغ فرمودند و درود بیکران، دوده طاها و أسرة یاسین؛ خصوصاً حضرت ختمی امامت، مهدی موجود موعود

- عَجَّلَ اللَّهُ تَعَالَى فِرْجَةَ الشَّرِيفِ - را بجاست که در نشر مآثر و نثر آثار آن بیت رفیع، رهنمودهای فراوان داشته و دارند؛ به این ذوات قدسی تویی داریم و از معاندان لُدُودِ آنان تبرّی می‌نماییم! مقدم حَضارِ ارجمند، فرهیختگان حوزوی و دانشگاهی و اندیشورانی که با ایراد مقال یا ارائه مَقَالَت، بر غنای علمی این هم‌اندیشی افزودند را گرامی می‌داریم و از برگزار کنندگان محترم این گردهمایی وَزین تقدیر می‌کنیم و توفیق همگان را از خداوند مسألت داریم!

مناسب است در این پیام کوتاه چند نکته راجع به جهان‌شمولی مراسم حج و گستره آن از جهت سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، امنیتی و اقتصادی تقدیم شود:

یکم؛ خداوند، کعبه را عامل قیام و ایستادگی جوامع بشری قرار داد: «جَعَلَ اللَّهُ الْكَعْبَةَ الْيُسْتَأْتِ الْحَرَامَ قِيَامًا لِلنَّاسِ»^۱ مقصود از «قیام» ایستادگی در برابر جهل علمی و جهالت عملی است نه ایستادن فیزیکی. جامعه مبتلا به آفت جهل یا آفت جهالت، اگر توانمند بود ستم می‌کند و اگر تهی دست بود ستم می‌پذیرد؛ چنانچه بخشی از اقلیم‌های کنونی چنین است. برای اینکه بشر از قُرْبِ جهل و دَمِ ظلم برهد و به لَبَنِ خالص علم و عدل برسد، خانه خود را به دست بت‌شکنی ساخت تا معتقدان به آن، از صنم درون و وَتَن بیرون بیزار شوند و تنها قبله و مطاف آنان خانه‌ای باشد که با اضافه تشریفی،

صِبْغَةَ «بیتی» را در آیه کریمه ﴿أَنْ طَهَّرَا بَيْتِي﴾^۱ به خود اختصاص داد.

کعبه را جامه کردن از هوس است

یای بیتی جمال کعبه بس است^۲

لذا حیات و ممات امت اسلامی با کعبه هماهنگ است. استقبال آن بیت در بسیاری از برنامه‌های روزانه، اقبال به مهبط وحی است و چنان ملکوتی، حتماً زمینه قیام مستقبلان خود را به همراه دارد.

دوم: مهم‌ترین عاملی که کعبه را به هدف اصلی خود نزدیک می‌کند و ایستادگی گسترده و همه‌جانبه ملت‌ها را در پرتو آن تأمین می‌نماید، اقامه حج است نه صرف حج‌گزاری که یک عمل عبادی با مناسک ویژه احرام و حرم است. حکومت اسلامی، عهده‌دار به پا داشتن ستون خیمه مقاومت، در قبال هرگونه طغیان است. اهل بیت وحی (علیهم‌السلام) در تأسیس حوزه‌های علمی، کامیاب و در اقامه نماز و ایستای زکات و مانند آن موفق بودند؛ چنانچه در زیارت‌نامه‌های آن‌ها مطرح است؛ لیکن شرایط سیاسی برای آنان فراهم نشد تا حج را اقامه کنند؛ زیرا چنین برنامه‌توانفرسایی در گرو اقتدار رهبری امت است که فقط نصیب حضرت امیر مؤمنان علی بن ابی‌طالب (علیه‌السلام) بود و نامه رسمی آن حضرت به قثم بن عباس، والی منصوب حکومت علوی در مکه چنین است:

«فَأَقِمْ لِلنَّاسِ الْحَجَّ ﴿وَدَكَرَهُمْ بِأَيَّامِ اللَّهِ﴾^۳

وَاجْلِسْ لَهُمُ الْعَصْرَيْنِ فَأَقَّتِ الْمُسْتَنْتَى وَعَلِمَ الْجَاهِلُ وَذَاكَرَ الْعَالَمَ وَلَا يَكُنْ لَكَ إِلَى النَّاسِ سَفِيرٌ إِلَّا لِسَانُكَ وَلَا حَاجِبٌ إِلَّا وَجْهُكَ وَلَا تَحْجِبَنَّ ذَا حَاجَةٍ عَنْ لِقَائِكَ بِهَا فَإِنَّهَا إِنْ ذِيدَتْ عَنْ أَبْوَابِكَ فِي أَوَّلِ وِرْدِهَا لَمْ تُحْمَدْ فِيمَا بَعْدَ عَلَى قَضَائِهَا وَأَنْظُرْ إِلَى مَا اجْتَمَعَ عِنْدَكَ مِنْ مَالِ اللَّهِ فَاصْرِفْهُ إِلَى مَنْ قَبْلَكَ مِنْ ذَوِي الْعِيَالِ وَ الْمَجَاعَةِ مُصِيبًا بِهِ مَوَاضِعُ الْفَاقَةِ وَالْخَلَاتِ وَمَا فَضَّلَ عَنْ ذَلِكَ فَاحْمِلْهُ إِلَيْنَا لِنُقَسِّمَهُ فِيمَنْ قَبَلْنَا وَ مُرْ أَهْلَ مَكَّةَ أَنْ لَا يَأْخُذُوا مِنْ سَاكِنٍ أَجْرًا فَإِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ يَقُولُ ﴿سَوَاءٌ الْعَاكِفُ فِيهِ وَالْبَادِئُ﴾^۴ فَالْعَاكِفُ الْمُقِيمُ بِهِ وَ الْبَادِئُ الَّذِي يَحْجُجُ إِلَيْهِ مِنْ غَيْرِ أَهْلِهِ. وَفَقْنَا اللَّهَ وَ إِيَّاكُمْ لِمَحَابَةِ وَالسَّلَامِ»^۵

هر چند این مکتوب کریم، مطالب فراوانی را در بر دارد؛ لیکن به برخی از آن‌ها اشاره می‌شود:

۱. اقامه حج با تذکره ایام مهر و قهر الهی درباره انبیا و امت‌های گذشته، حال و آینده است.
۲. اختصاص بامداد و شامگاه - به تغلیب عصرین‌اند - برای دیدار مردمی و چهره به چهره.
۳. محور دیدار با مردم، یا سؤال استفهامی است یا سؤال استعطایی یا مناظره علمی و یا مذاکره مشورتی در باره مصالح اسلام و مسلمانان.
۴. ظاهر آیه یاد شده، تساوی عاکف و بادی

در خصوص مسجد حرام است و ناظر به شهر مکه نیست، البته حاکم اسلامی معصوم، دستور او مطاع است؛ و خوب یا استجاب حکم مزبور، در فنّ شریف «فقه» روشن می‌شود.

سوم؛ هر چند کعبه وسیله قیام و ایستادگی ملت اسلامی در برابر اهرمن درون و شیطان بیرون است و گرچه رسالت عالمان دینی در پرتو حکومت اسلامی، اقامه حج است نه صرف انجام مناسک آن؛ لیکن تا قبلاً پایگاه مرصوص تأمین نباشد، امثال چنان دستورهای مُتَنی میسور نخواهد بود، زیرا اقامه حج، مشروط به استطاعت خاص خود است، همان طوری که انجام مناسک، متوقف بر استطاعت مخصوص خود می‌باشد. تفاوت اساسی بین دو استطاعت یاد شده آن است که تکیه گاه اساسی استطاعت اقامه حج، رشد فکری و فرهنگی و استقلال سیاسی و اجتماعی است که در ظل آن، استقلال اقتصادی یک ملت تأمین می‌گردد. تحصیل استطاعت فرهنگی و سیاسی، واجب است و به عنوان شرط وجود اقامه حج مطرح اند نه شرط وجوب آن؛ یعنی اقامه حج، واجب مطلق است نه مشروط و تحصیل استطاعت آن - که استقلال فکری و سیاسی است - واجب است؛ زیرا بیداری امت مسلمان، در سایه تعلیم کتاب و حکمت و آشنایی با دستورهای فراوان و اکید قرآن راجع به پرهیز از پذیرش سرپرستی کفار، واجب تحصیلی است نه مقدمه حصولی، بر خلاف

استطاعت مالی برای انجام مناسک حج که مقدمه حصولی و شرط وجوب است، به طوری که حج، بدون حصول آن واجب نخواهد بود. غرض آن که طبق کلام نورانی امیرمؤمنان ع، بیت الله الحرام، علم و پرچم رسمی اسلام است؛ «جَعَلَهُ سُبْحَانَهُ وَ تَعَالَى لِلْإِسْلَامِ عِلْمًا وَ لِلْعَائِدِينَ حَرَمًا».^۷ شناخت پرچم دین و صیانت آن از آسیب سیاسی و گزند اجتماعی لازم است و این دستورهای مطلق اسلام بدون بیداری و آزادی و استقلال سیاسی و اجتماعی امت مسلمان ممکن نیست، لذا تحصیل این امور که در اقامه حج، سهم تعیین کننده‌ای دارند واجب خواهد بود.

چهارم؛ حیثیت سیاسی، اجتماعی و استقلال و آزادی امت اسلامی، حق الهی است که جامعه مسلمانان، مأمور حفظ آن و پاسداری از کرامت خویش است و هرگز نمی‌تواند آن را رایگان به بیگانه تقدیم کند یا با دریافت متاع مادی، از آن صرف نظر نماید. ادراک صحیح حق و حکم و تشخیص درست حق خدا و حق خلق، موهب تعالی انسان‌شناسی است و چنین معرفتی بدون جهان‌بینی الهی میسور نیست. قرآن حکیم که بهترین وظیفه بشر را در مثلث مبارک جهان‌دانی و جهان‌بانی و جهان‌آرایی می‌داند، برای وی کرامتی قائل است؛ «لَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ»^۸ که چنین کرامتی محصول خلافت وی نسبت به آفریدگار خود است: «إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً»^۹ و خلیفه آن است که نگهبان

بیت رفیع مُسْتَخَلَفِ عَنْهُ خود باشد و فقط دستور او را اجرا کند و گرنه عنوان خلافت را مصادره کرده و جامه کرامت، برای اندام ناموزون وی نارساست؛ زیرا او در اثر غارتِ عنوان‌های شرف‌بخش، مستحقِ کبیر؛ ﴿أُولَئِكَ كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ﴾^{۱۱}

اقامه حج، پاسداشت کعبه و نگهداری رفعت آن بیت رفیع، از مهم‌ترین عوامل صیانت از کرامت اُمتِ اسلامی است، چنانچه از وصیت حضرت علی بن ابی طالب (عَلَيْهِ السَّلَامُ) به خوبی استفاده می‌شود؛ زیرا در آن وصیت‌نامه چنین آمده است: «...وَاللَّهِ اللَّهُ فِي بَيْتِ رَبِّكُمْ لَا تَخْلُوهُ مَا بَقَيْتُمْ فَإِنَّهُ إِنْ تَرِكَ لَمْ تَنْظُرُوا»^{۱۲} یعنی اگر احکام خانه خدا رعایت نشود، شما با چشم کرامت نگاه نخواهید شد و از چشمان جامعه می‌افتید و چنین ملتی هرگز به استقلال سیاسی و اجتماعی و مانند آن نمی‌رسد. راز این مطلب مهم را می‌توان در معرفی کعبه به عنوان «بیت عتیق» مشاهده کرد؛ زیرا خانه‌ای که به تعبیر خداوند، عتیق و آزاد از ملکیت و اقتدار بشر است، استقبال آن در عبادت و طواف در مدار آن در حج و عمره، درس آزادگی می‌دهد و از این منظر، زائران بیت عتیق، شبیه فرشتگان طواف‌کننده در محور عرش خدایند که با این کار، تقرب الهی را نائل می‌شوند. کلام نورانی امیرمؤمنان در این باره چنین است: «...وَتَشْهَوُا بِمَلَانِكْتِهِ الْمُطِيفِينَ بِعَرْشِهِ يُحْرَزُونَ الْأَرْيَاحَ فِي مَتَجَرِّ عِبَادَتِهِ وَيَبْسُذُونَ عِنْدَهُ مَوْعِدَ مَغْفِرَتِهِ

جَعَلَهُ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى لِلْإِسْلَامِ عِلْمًا وَلِلْعَانِدِينَ حَرَمًا»^{۱۳}

پنجم؛ عقلانیت جامعه و طرد هر گونه سنت مرتبط به جاهلیت، در اقامه حج، تجلی دارد؛ زیرا امیرالحاج و مسئول همه‌جانبه برگزاری حج ابراهیمی در خطبه‌ها، عنصری‌ترین محور اسلام را خردمداری و حیات معقول معرفی می‌کند و از هر گونه جهل‌زدگی جلوگیری می‌نماید. حضرت ختمی‌نبوت (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) که به عنوان اقامه حج وارد حرم خدا و سرزمین وحی شده‌اند، در مواقع حساس به ایراد خطبه پرداختند و مطالب حیاتی را ارائه نمودند و در سرزمین عرفات چنین فرمودند: «...أَلَا كُلُّ شَيْءٍ مِنْ أَمْرِ الْجَاهِلِيَّةِ تَحْتِ قَدَمِي مَوْضُوعٌ... وَرَبَا الْجَاهِلِيَّةِ مَوْضُوعَةٌ وَأَوَّلُ رَبَا أَعْصَرَ رَبَانَا رَبَا عَبَّاسِ بْنِ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ فَإِنَّهُ مَوْضُوعٌ كُلُّهُ...»^{۱۴} طرح عقلانیت نظام اسلامی و طرد سنت‌های جاهلی و نیز ارائه برنامه صحیح اقتصادی و بیان فساد اقتصاد مبتنی بر ربا، در گفتار پیامبر اکرم (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) قبل‌شنیده شده بود؛ لیکن اعلام صریح آن در جمع مردمی که از شهرهای دور و نزدیک، با آرای گوناگون حضور یافتند، تأثیر بسزایی داشت. جریان ربا گرچه از سنت‌های مشوم جاهلیت بود و تصریح به آن لازم نبود؛ ولی اهتمام به اقتصاد سالم و بدون ربا از یک سو و خطر خانمان‌برانداز ربا که «يَمْحَقُ اللَّهُ الرِّبَا وَيُرْبِي الصَّدَقَاتِ»^{۱۵} از سوی دیگر، موجب افشای صریح آن شد، چه این که

شروع تهذیبِ مالی و تطهیرِ اقتصادی از خود و فامیلان خودی، مقدم بر دیگران است. جریان منحوس ربا هر چند گاهی به صورت بدر کاذب در سپهر ثروت‌اندوزی ظهور می‌کند؛ لیکن همانند سایر تکاثرها به محاق می‌افتد و کوثر اقتصاد سالم و بدون ربا همچنان پویا و پایاست. آنچه حضرت نبی خاتم صلی الله علیه و آله در این اصل کلی به صورت قانون اساسی ایراد فرمودند، از مصادیق بارز جوامع الکلم است که از عطایای ویژه پروردگار به آن حضرت بوده و مقام شامخ نبوی صلی الله علیه و آله نیز آن را همانند اصل کلی «برائت از مشرکان»، در سرزمین وحی به همگان اعلام نمودند. آنچه در برنامه‌های موضعی نظام اسلامی مشاهده می‌شود، مانند تغییر «طغوا» به «تقوا»، تبدیل «طلاح» به «فلاح»، دگرگونی «تکاثر» به «کوثر»، تهدیم نظام ظلم و تأسیس ساختار عدل و مانند آن، همگی مندرج تحت کلمه جامع نبوی است که آن حضرت در جریان اقامه حج - نه صرف ادای مناسک - در ساحت معرفت‌زای عرفات بیان فرمودند.

ششم؛ وحدت امت اسلامی، مهم‌ترین عامل تقویت دین و نیز سبب اقتدار مسلمانان در جهات گوناگون است. خطر حیاد، تک‌اندیشی و فردگرایی، افتادن به دام شیطان است؛ چنانچه امیر مؤمنان، حضرت علی بن ابی طالب علیه السلام فرمودند: «فَإِنَّ الشَّاذَّ مِنَ النَّاسِ لِلشَّيْطَانِ كَمَا أَنَّ الشَّاذَّ مِنَ الْعَنَمِ لِلذَّبِّ»^{۱۵} به همین جهت

دستور به اعتصام جبل متین همراه با نهی از تفرق صادر شد: «وَاعْتَصِمُوا بِجَبَلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا»^{۱۶} و برای اجرای چنین دستور، ترغیب به نماز جماعت هر روز و تشویق به نماز جمعه هر هفته و تحضیض به نماز عید «فطر» و عید «قربان»، سالی دو بار و دعوت به حضور تمام مستطیعان جهان اسلام در کنگره عمومی سالیانه حج، در متن شریعت مطرح شد. برنامه رسمی اقامه حج، تأمین چنین اجتماع انبوه و باشکوه جهت ایجاد هم‌آوایی لازم بین نسله‌های متنوع اسلامی و تقویت بنیان مرصوص دین خواهد بود. آنچه از کلام نورانی امیرمؤمنان علیه السلام در این باره وارد شد که «فَرَضَ اللَّهُ الْإِيمَانَ تَطْهِيرًا مِنَ الشِّرْكِ... وَ الْحَجَّ تَقَرُّبَةً (تَقْوِيَةً) لِلذِّينِ»^{۱۸} به همین منظور اسد.

مسئولان محترم بعنه اگر توفیق برقراری انسجام و حفظ وحدت امت اسلامی و نیز کامیابی تقویت اصل نظام دینی بهره آنان شد، رسالت اقامه حج را ایفا کرده‌اند. تصدی مسئول مستقیم اقامه حج، نسبت به ایراد خطبه در مواضع حساس این سفر روحانی و واگذار نکردن آن به اشخاص دیگر، سهم تعیین‌کننده‌ای در اقامه آن دارد. حسن بن یوسف بن مظهر حلی (متوفای ۷۲۶ ه. ق. - از شیخ طوسی)^{۱۹} نقل می‌کند که مستحب است امام در چهار روز از ذی‌حجه به ایراد خطبه پردازد: ۱- روز هفتم ۲- روز «عرفه» ۳- روز قربانی در منی ۴- روز کوچ کردن از منی به مکه (تفر اول) و وظایف

حاجیان را به آنان اعلام دارد و آگاهشان سازد و سپس می گوید جابر نقل کرد که حضرت رسول ﷺ بعد از اقامه نماز ظهر در روز هفتم ذی حجه در مکه به ایراد خطبه پرداخت.^{۲۰}

خلاصه آن که وظیفه بعثه، اقامه حج است نه صرف رهنمود زائران، جهت ادای مناسک. اقامه حج، به تقویت وحدت امت اسلامی در مدار بیعت عتیق است که فرمان رهایی از استبداد، آزادی از استعمار، حریت از استعمار، نجات از

استعباد و سرانجام عقابیت منزّه از استعمار می دهد و اگر نظامی گنجوی ایرانی، کعبه را لنگر جهان معرفی کرد:

گر کشتی جهان را سُکّان او نباشد

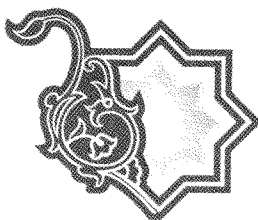
مَلاح دَور باشد بی بادبان و لنگر^{۲۱}

به همین تحلیل است.

مجدداً مقدم همگان را گرامی داشته و توفیق

مسئولان محترم را از خداوند مسألت داریم!

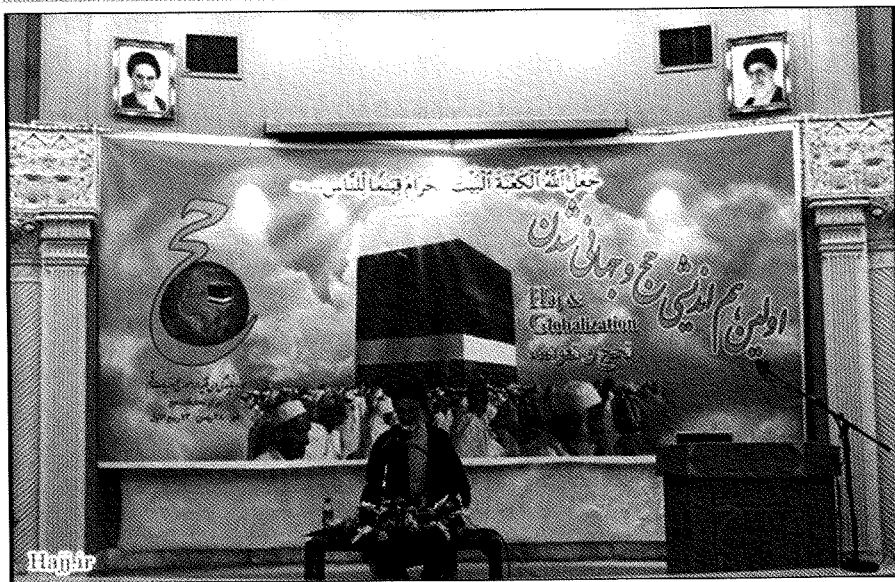
جوادی آملی بهمن ۱۳۸۹

۱۲ . نهج البلاغه، خطبه ۱	۱ . مائده : ۹۷
۱۳ . جامع الاصول (ابن اثیر جزیری)، ج ۳، ص ۴۵۹	۲ . بقره : ۱۲۵
۱۴ . بقره : ۲۷۶	۳ . فیه ما فیه، فصل ۲۸
۱۵ . نهج البلاغه، خطبه ۱۲۷	۴ . حج : ۲۵
۱۶ . آل عمران : ۱۰۳	۵ . حج : ۲۵
۱۷ . غرر الحکم و درر الکلم، ص ۱۷۶، ح ۳۳۷۶؛ شرح	۶ . نهج البلاغه، نامه ۶۷
نهج البلاغه (ابن ابی الحدید)، ج ۱۹، ص ۸۶	۷ . نهج البلاغه، خطبه ۱
۱۸ . نهج البلاغه، حکمت ۲۵۲	۸ . اسراء : ۷۰
۱۹ . المبسوط، ج ۱، ص ۳۶۵	۹ . بقره : ۳۰
۲۰ . تذکره الفقهاء، ج ۸، ص ۱۶۵	۱۰ . اعراف : ۱۷۹
۲۱ . گنجینه گنجهای، ص ۳۱۷	۱۱ . نهج البلاغه، نامه ۴۷

مناسک حج را به کانون تصمیم‌گیری جهان اسلام تبدیل کنیم

۱۳۸۹/۱۱/۳۰ - www.hajj.ir

مطرح کرد و حتی بازار مکه و مدینه می‌تواند جایی برای عرضه محصولات و کالاهای جهان اسلام باشد.

وی در ادامه اظهار داشت: در گذشته، مسأله ارتباطات بین الملل، قوی و گسترده نبود و تأثیرپذیری مردم مربوط به یک منطقه خاص بود.

قاضی عسکر، شرایط امروز را متفاوت عنوان کرد و افزود: امروز وسایل ارتباط جمعی در بخش انتقال افکار و اندیشه‌ها به مردم نقش آفرین شده‌اند و تأثیرگذاری زیادی بر آداب، اندیشه و اخلاق مردم دارند.

وی خاطرنشان کرد: استکبار جهانی با ایجاد صدها شبکه ماهواره‌ای، استفاده از اینترنت،

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی حج وابسته به بعثه مقام معظم رهبری، حجت الاسلام والمسلمین سیدعلی قاضی عسکر، نماینده ولی فقیه در امور حج و زیارت روز پنج‌شنبه در نخستین هم‌اندیشی «حج و جهانی شدن» در سالن اجتماعات سازمان حج و زیارت قم تصریح کرد: ظرفیت‌های زیادی در موضوع حج وجود دارد.

وی ادامه داد: امروزه امکان تأثیرگذاری در سطح بین الملل در مسأله حج، بسیار زیاد است و با توسعه فرهنگ حج می‌توان این ظرفیت‌ها و تأثیرگذاری‌ها را توسعه بخشید.

آقای قاضی عسکر اضافه کرد: مشکلات جهان اسلام و مسأله اقتصاد را می‌شود در حج

ایجاد شبکه‌های اجتماعی و در کل از این توسعه یافتگی برای منافع خود، انحراف مردم و القای اندیشه‌هایش استفاده می‌کند. حجت الاسلام و المسلمین قاضی عسکر با بیان این که استکبار جهانی در صدد انحراف افکار عمومی از انقلاب مردمی کشورهای تونس و مصر و دیگر کشورهای منطقه است، افزود: آن‌ها در فتنه انگیزی‌های اخیر، مشتی فریب خورده را به خیابان‌ها می‌کشاند و قصد دارند افکار عمومی را به سمت و سوی ایران سوق دهند.

سرپرست حجاج ایرانی در ادامه با بیان این که نگرش اسلام، یک نگرش جهانی است، یادآور شد: در آیات و روایات، مسأله جهانشمولی اسلام

کاملاً قابل مشاهده است. به گزارش پایگاه اطلاع رسانی حج، نماینده ولی فقیه در امور حج و زیارت با اشاره به این که ظرفیت زیادی در حج برای مردم ما و تمام جهان اسلام وجود دارد، اضافه کرد: باید از طریق حج، در مقابل توطئه‌ای که غرب برای ما چیده است، ایستادگی کنیم.

نخستین هم‌اندیشی «حج و جهانی شدن» با هدف شناخت ظرفیت‌های حج در عرصه جهانی شدن با حضور نماینده ولی فقیه در امور حج و زیارت، مدیران سازمان حج و زیارت استان قم، فضلا، اساتید و طلاب حوزه علمیه قم در سالن اجتماعات سازمان حج و زیارت این استان برگزار شد.

دکتر علی لاریجانی: حج واقعی موجب وحدت در جامعه اسلامی است

۱۳۸۹/۱۱/۳۰ - www.hajj.ir

در سن کهولت و برای شستشوی گناهان انجام شود، باید اصلاح شود، بیان داشت: حج‌گزاری در دوران کهولت را نهی نمی‌کنیم اما باید به این نکته توجه داشت که حج باید در بین جوانان باشد تا آن‌ها حج را به عنوان ذخیره فکری و نفسانی برای زندگی خود قرار دهند.

رییس مجلس شورای اسلامی، آموزش آداب و اسرار حج به عنوان یک پروسه در نظام آموزشی کشور را ضروری دانست و بیان کرد: چنانچه نوجوانان و جوانان ما در دوران تحصیل با آداب و اسرار حج به خوبی آشنا شوند تعلق

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی حج، دکتر علی لاریجانی پیش از ظهر پنج‌شنبه در نخستین هم‌اندیشی حج و جهانی شدن که به همت حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت برگزار شد، با تأکید بر این که حج باید با شناخت کامل مفاهیم آن انجام شود گفت: چنانچه اعمال، آداب و مفاهیم و اسرار حج به درستی درک و اجرا شود، ما دیگر نگران وحدت امت اسلامی نخواهیم بود؛ زیرا این امر خود به خود ایجاد خواهد شد.

وی در ادامه با بیان این که این دیدگاه که حج

است که با از بین رفتن تفکر مارکسیستی، در صحنه عمل این دو تفکر غرب و اسلام در زمینه جهانی شدن مقابل یکدیگر قرار گرفته‌اند. وی در ادامه با تبیین دیدگاه غرب درباره جهانی شدن ابراز داشت: در این زمینه دو تئوری در غرب وجود دارد؛ یکی «جهانی سازی» و دیگری «جهانی شدن» که این از لحاظ مفاد فکری با یکدیگر تعامل‌هایی دارند. نماینده مردم قم در مجلس شورای اسلامی، جهانی سازی از نگاه غرب را تئوری استکباری دانست و بیان داشت: آنان با طرح این تئوری تلاش دارند که در زمینه‌های سیاسی، فرهنگی و اقتصادی بر جهان سلطه داشته باشند که این تسلط آنان از نوع دهه‌های گذشته نیست.

خاطر در آنان نسبت به حج ایجاد شده و آنان حج گزار واقعی خواهند شد.

تقابل تفکر غرب و اسلام در زمینه جهانی شدن

وی در ادامه به مبحث جهانی شدن اشاره کرد و ابراز داشت: با توجه به وضعیت کنونی، دو دیدگاه در جهان در رابطه با جهانی شدن وجود دارد؛ یک بُعد مربوط به تفکری است که زمینه جهانی شدن به طور عام در صحنه بین الملل وجود دارد و مربوط به کشورهای غربی است که کمی نیز تکامل یافته و در قالب جهانی شدن مطرح است.

رییس مجلس شورای اسلامی ادامه داد: نگاه و تفکر دیگر، مربوط به نگاه اسلام به این مقوله

وی ادامه داد: آنان در نظر دارند تا با استفاده از وضعیت عصر امروز، سلطه اقتصادی و سیاسی بر جهان داشته باشند و این سلطه خود را با ظاهری زیبا اما باطنی سلطه انگیز بر جهان تحمیل کنند. رییس مجلس شورای اسلامی افزود: در جهانی سازی که غرب بدان توجه دارد، یک بخش مرکزی که همان کشورهای صنعتی و قدرتمند هستند در مرکز قرار دارند و عده‌ای از کشورها نیز مانند اقمار خواهد بود. وی تأکید کرد: در این مدل از جهانی سازی کشورهای پیرامونی باید از لحاظ سیاسی، اقتصادی و فرهنگی تابع کشورهای مرکزی باشند و چنانچه فرهنگی مغایر نیز داشته باشند، باید آن را تغییر دهند.

جهانی سازی غرب نمی تواند موجب وحدت و همگرایی مردم جهان شود لاریجانی ادامه داد: تئوری دیگری که غرب برای جهانی سازی به دنبال آن است، استفاده از تکنولوژی جدید و ساختن زندگی مدرن بر اساس آن است.

وی با طرح این سؤال که زندگی مدرن چیست؟ و چه الگویی برای آن باید مدنظر قرار داد؟ این تئوری غرب را نیز به چالش کشاند و بیان کرد: زندگی مدرن نیز از منظر آنان همان زندگی والگویی است که در غرب رواج دارد. رییس قوه مقننه در ادامه با طرح این سؤال که با توجه به شرایط عمومی حاکم بر جهان،

آیا جهانی شدنی که مد نظر غرب است، نوعی همگرایی را میان افراد برقرار می کند یا نه؟ ادامه داد: از این منظر نیز تئوری جهانی شدن غرب به عنوان یک فرایند شاید بتواند در زمینه کاهش تعلقات افراد به مرزهای جغرافیایی تأثیرگذار باشد اما نمی تواند در بین افراد همگرایی و همبستگی ایجاد کند.

نماینده مردم قم در مجلس شورای اسلامی، با بیان این که جهان تاکنون دو عصر مهم را پشت سر گذاشته است گفت: یکی عصر نظامی گری صرف که مربوط به جنگ جهانی اول است و دیگری عصر نظامی گری همراه با تسلط اقتصادی است که مربوط به جنگ جهانی دوم است.

ابهت پوشالی غرب آشکار شده است

وی افزود: امروز تئوری غرب سلطه فرهنگی همراه با تسلط اقتصادی و سیاسی است که با توجه به بحران اقتصادی که امروز با آن مواجه شده و شکست‌هایی که در افغانستان، عراق و لبنان برای آنان به وجود آمده، ابهت پوشالی آنان شفاف شده است.

لاریجانی افزود: انقلاب‌هایی که امروز در کشورهای خاورمیانه رخ داده نیز ناشی از شجاعتی است که در مردم این کشورها پس از پی بردن به ابهت پوشالی غرب ایجاد شده است. وی در ادامه با بیان این که ما باید به دنبال نسبت اسلام با مقوله جهانی شدن باشیم بیان کرد: نباید اینگونه تصور شود که برخی از مفاهیم جهانی

ادامه ابراز داشت: یکی از مهم‌ترین تفاوت‌های تئوری اسلام و غرب در مبحث جهانی شدن نبود مفهومی به عنوان جهاد در مکتب غرب است که آنان این مفهوم را از زندگی خود خارج کرده‌اند.

وی در ادامه، ابعاد اجتماعی عبادات را مورد توجه قرار داد و ابراز داشت: اکثر واجبات و مستحبات در اسلام مانند نماز جماعت و نماز جمعه دارای سبغۀ اجتماعی است که این نیز یکی دیگر از تفاوت‌هایی است که بین مدل انسان در اسلام و مدل انسان در غرب وجود دارد.

رفتار حاجی باید در جهت ایجاد وحدت باشد لاریجانی در ادامه، حج را نمونه‌ عالی از عباداتی که دارای سبغۀ اجتماعی است دانست و اظهار داشت: حج در ذات خود دارای یک همگرایی اجتماعی است.

وی با تأکید بر این که بحث جهانی شدن از مسائلی است که نمی‌توان آن را از حج جدا کرد گفت: یکی از سیاست‌های استعماری تفرقه افکنی و ایجاد دو دستگی در جهان اسلام است و ما باید تلاش کنیم که در دوران حج با آموزش‌های لازم امت اسلامی متوجه این ترفند استکبار شده و با آن مقابله کنند.

رییس مجلس شورای اسلامی در ادامه تأکید کرد: حاجی که قصد حج دارد باید رفتار و حرکات وی به گونه‌ای باشد که با این ترفند استکبار همراهی نکند.

شدن با اسلام تقرب ندارد.

نماینده مردم قم در خانه ملت در ادامه با اشاره به بحث جهانی شدن در تفکر اسلامی به تبیین این مبحث پرداخت و گفت: در این زمینه نیز دو موضوع وجود دارد که یکی مربوط به این نکته مهم است که وقتی در اسلام و به خصوص شیعه صحبت از جهانی شدن می‌شود، منظور تنها جهان به معنای عام و محسوس نیست بلکه اسلام این جهان را مقدمه جهان آخرت می‌داند و در نتیجه در تفکر اسلام نسبت به جهانی شدن جهان آخرت نیز مد نظر است.

وی در ادامه، اساس وحدت و همگرایی را در اسلام مورد توجه قرار داد و بیان کرد: در دین اسلام پایه وحدت و همگرایی جهت دار است که در آن وحدت به شکل آرام آرام ایجاد خواهد شد.

رییس مجلس شورای اسلامی تصریح کرد: اسلام به این مسأله توجه دارد که انسان‌ها چگونه به وحدت می‌رسند و مسأله جهانی شدن را نیز بر این اساس عنوان می‌کند.

وی در ادامه با طرح این مسأله که اساس همگرایی در اسلام چیست؟ به بخشی از تفکرات شهید مطهری در این زمینه اشاره داشت و عنوان کرد: توحید و ایمان واقعی به خدا، ایمان به رسول اسلام و پیامبری ایشان و جهاد مال و جان در راه خدا، از جمله محورهای اساسی در ایجاد همگرایی در اسلام است.

نماینده مردم قم در مجلس شورای اسلامی در

موضوعات همایش «حج و جهانی شدن»

عبارت بود از:

عناوین کلی:

۱. اسلام و جهانی شدن (جهانی سازی اسلامی)
۲. مکه، شهر جهانی
۳. کعبه (قبله اسلامی) و جهانی سازی اسلامی
۴. ابعاد جهانی حج، در قرآن و تفاسیر
۵. ابعاد جهانی حج، در روایات فریقین
۶. ابعاد جهانی حج، از دیدگاه اندیشمندان اسلامی
۷. ابعاد جهانی حج، از دیدگاه اندیشمندان غربی
۸. وجوه جهانی مناسک حج
۹. حج، سمبل جهانی بودن اسلام
۱۰. حج و نظریه پردازی جهانی سازی اسلامی
۱۱. ابعاد جهانی حج، به روایت آمار
۱۲. بررسی علل و عوامل عدم بهره برداری از ظرفیت های جهانی حج

عناوین تخصصی:

۱. بررسی ابعاد سیاسی حج
۲. حج و سیاست های جهانی
۳. کارکردهای سیاسی حج در عصر جهانی شدن
۴. حج، برائت و جهانی سازی اسلامی
۵. ظرفیت های حج، در حل مشکلات سیاسی

جهان

۶. ظرفیت های حج، در مقابله با جهانی سازی غربی

۷. حج و نظریه های حکومت جهانی

۸. حج و نظریه های جهانی شدن (پایان تاریخ، برخورد تمدن ها و...)

۹. ظرفیت های حج، در جهانی کردن انقلاب اسلامی

۱۰. ظرفیت های حج، در مقابله با بحران های جهان اسلام (بنیادگرایی، اسلام هراسی، و...)

۱۱. حج و روابط بین الملل

۱۲. ابعاد سیاسی مناسک حج، با رویکرد جهانی سازی اسلامی

۱۳. نقش نهادهای جهان اسلام، در پویایی جهانی حج (کنفرانس اسلامی و...)

۱۴. حج، جهانی شدن و وحدت اسلامی (همگرایی جهان اسلام)

۱۵. ظرفیت های حج، در عرصه حکومت جهانی اسلامی

۱۶. حج و مفهوم امت اسلامی

۱۷. حج و شهروند جهانی

۱۸. حج و دیپلماسی نوین

۱۹. حج، جهانی شدن و منطقه گرایی اسلامی

۲۰. حج، جهانی شدن و بیداری اسلامی

۲۱. حج و پارلمان جهانی اسلام

قطار بین شهری، شهرهای مکه، جده، مدینه و رابغ را به هم وصل می کند

www.labbaik.ir - ۱۳۸۹/۱۲/۴

پروژه قطار حرمین که چهار شهر جده، مکه مکرمه، مدینه منوره و رابغ را به هم وصل خواهد کرد، تا دو سال و نیم دیگر اجرا خواهد شد که در صورت بهره برداری کمک بزرگی به جابجایی حجاج و زائران بیت الله الحرام و حرم شریف نبوی ﷺ خواهد کرد.

به گزارش گروه مترجمان پایگاه اطلاع رسانی حج، جبار بن عید الصریصری، وزیر حمل و نقل عربستان و رییس شورای اداری راه آهن، از احداث چهار ایستگاه مسافران قطار سریع السریع حرمین با هزینه ۹ میلیارد و ۳۸۵ میلیون و ۵۵۴ هزار ریال سعودی در مدت دو سال و نیم از زمان آغاز پروژه خبر داد.

به گفته الصریصری، این قطار سریع السیر، شهرهای مکه مکرمه، جده، مدینه منوره و رابغ را به هم وصل می کند.

هفته گذشته چهار قرارداد برای ساخت ایستگاههای قطار سریع السیر حرمین میان وزیر حمل و نقل و ابراهیم بن عبدالعزیز العساف وزیر دارایی و رییس شورای اداری صندوق سرمایه گذاریهای دولتی در ریاض به امضا رسید.

به نوشته روزنامه الوطن، الصریصری در یک کنفرانس مطبوعاتی در ریاض گفت: امضای قراردادها بخش دوم از فاز نخست پروژه قطار

سریع السیر حرمین با هدف ساخت چهار ایستگاه مسافران در مرکز شهر جده، مکه مکرمه و مدینه منوره و چهارمین ایستگاه در شهر رابغ به شمار می رود.

وی نقشه های مهندسی برای ساخت ایستگاههای چهارگانه در این چهار شهر را منطبق با بالاترین استانداردهای مهندسی در زمینه احداث ایستگاهها و خطوط راه آهن در سطح جهان همراه با رعایت هنرهای معماری اصیل برای شهرهای مقدس مکه مکرمه و مدینه منوره دانست.

وزیر حمل و نقل عربستان گفت: طراحی احداث این ایستگاهها به گونه ای است که منظره زیبایی در شهرهای چهارگانه ایجاد کند و نیازهای مسافران را بر آورد؛ به گونه ای که به یک وسیله جذاب و راحت تبدیل شود.

وی افزود: این ایستگاههای چهارگانه شامل ساختمان اصلی، سالن های ورود و خروج مسافران و مسجدی برای بیش از ۶۰۰ نمازگزار، مرکزی برای دفاع شهری، باند فرود بالگرد، ۱۰ خط ریلی برای توقف قطارها، سالن هایی برای شخصیت های بلند پایه، مراکز تجاری، رستوران ها و کافه تریا و پارکینگ هایی برای خودروها ست و همچنین این ایستگاهها به نظام حمل و نقل عمومی از طریق ایجاد مکان های مناسب برای پارکینگ های اتوبوس ها و محل عبور پیاده روها و همچنین ایستگاههای شبکه

ریلی داخلی که قرار است در این شهرها احداث شود، وصل می شود.

بر اساس این گزارش، هزینه اجرای فاز نخست پروژه قطار حرمین شامل خاک برداری و احداث پل ها برای مسیر قطار سریع السیر به شش میلیارد و حدود ۸۰۰ میلیون ریال سعودی می رسد که به جابه جایی حجاج و عمره گزاران و زائران به مشاعر مقدسه و بالعکس کمک خواهد کرد.

تسیح و زیر انداز نماز، سالیانه بیش از ششصد میلیون دلار در آمد در مدینه منوره و مکه مکرمه کسب می کند.

سعد القریشی رییس کمیته خدمات حج عربستان سعودی گفت: بازار خوب در ایام عمره و حج تمتع سبب شده است تا عربستان اقدام به توسعه اقامتگاه ها نزدیک مسجد الحرام کند.

ملاک ها در انتخاب روحانیون کاروانها ، معاون فرهنگی بعثه تشریح کرد www.hajj.ir - ۱۳۸۹/۱۱/۳۰

حجت الاسلام والمسلمین دکتر سید جواد مظلومی، معاون امور فرهنگی بعثه مقام معظم رهبری در تشریح ملاک ها برای انتخاب و اعزام روحانیون به عمره گفت: برای انتخاب استان محل اعزام از همه روحانیون نظر خواهی شده و درخواست گردیده بود که اولویت های خود را در سامانه طراحی شده تعیین کنند.

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی حج، وابسته به بعثه مقام معظم رهبری، معاون امور فرهنگی بعثه مقام معظم رهبری گفت: انتخاب های صورت گرفته به جز دو استان تهران و قم برابر با نیاز و یا در حد سقف آن بود و از این رو مشکلی وجود نداشت ولی در مورد دو استان نامبرده ملاک هایی مانند محل سکونت، آشنایی به زبان محلی، محل تولد، سابقه اعزام و معیارهایی

عربستان سعودی پانصد هتل دیگر در مکه مکرمه می سازد

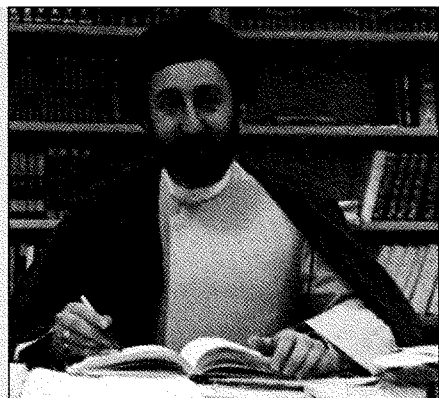
www.hajj.ir - ۱۳۸۹/۱۱/۳۰

مقامات دولتی عربستان سعودی اعلام کرده اند مجوز ساخت پانصد هتل در مکه مکرمه در نزدیکی مسجد الحرام صادر شده است.

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی حج به نقل از روزنامه عرب نیوز چاپ عربستان، مقامات عربستان اعلام کرده اند یکی از این هتل ها پنج هزار اتاقه خواهد بود که از بزرگترین هتل های خاورمیانه است.

کارشناسان اقتصادی اعلام کرده اند با ساخت هتل های جدید در نزدیکی مسجد الحرام و افزایش تعداد عمره گزاران در مکه مکرمه، پیش بینی می شود در آمد حاصله از سفرهای زیارتی به بیش از بیست و هفت میلیارد دلار برسد.

گفتنی است عربستان سعودی تنها از فروش

خطاب به خادمان گفت: فعالیت‌های نهاد بعثه هم‌ا‌ش فرهنگی است و خادمان زائران بیت الله الحرام و حرم شریف نبوی در بعثه مقام معظم رهبری پرچمداران فرهنگی هستند.

وی افزود: شما باید افتخار کنید که لباس خادمی زائران بیت الله الحرام و پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله را به تن می‌کنید. افتخار شما باید این باشد که در نهایت احترام و توام با تکریم شایسته به خدمت زائران پردازید.

وی به خادمان توصیه کرد: در هر سمت و موقعیت، خاطرات و تجربیات خود را از این سفر یادداشت کنند و گفت که این یادداشت‌ها می‌توانند گنجینه‌ای از تجربه برای مدیران و خادمانی باشد که در آینده توفیق تشرف و خدمت‌گزاری پیدا می‌کنند.

دکتر مظلومی گفت: در تهیه و تدارک هدایای فرهنگی تقدیمی به زائران بیت الله الحرام که امسال به آن‌ها تقدیم خواهد شد همه ملاحظات صورت گرفته و اعمال شده است.

این چنین که ارتباط با زائر را در قیل از سفر و حین آن و نیز بعد از بازگشت تسریع و ممکن می‌سازد، مورد توجه بوده است.

معاون فرهنگی بعثه مقام معظم رهبری گفت: برنامه‌ریزی صورت گرفته برای برگزاری عمره امسال در قالب سه دوره دو ماهه منتهی به ماه مبارک رمضان بوده است.

وی خیر داد که زائران عمره گزار امسال در قالب ۵۱۵۰ کاروان به عربستان سعودی اعزام خواهند شد و ۴۱۰۰ روحانی آن‌ها را همراهی خواهند کرد و این به آن معناست که عده‌ای از روحانیون توفیق دوبار تشرف در دوره عمره را خواهند داشت که باید برای آن آماده باشند.

دکتر مظلومی گفت: چون به دلایلی که بیشتر ناشی از مسایل اداری بود، در سال‌های پیش بسته‌های فرهنگی به موقع به دست روحانیون کاروان‌ها و در نهایت زائر نمی‌رسید، امسال ترتیبی داده شده تا با خرید متمرکز و سازماندهی و طراحی نظام توزیع، بسته‌های فرهنگی در ایران در اختیار روحانیون کاروان‌ها قرار گیرد تا مطابق شیوه نامه ابلاغی به زائران تقدیم گردد.

فعالیت‌های بعثه رهبری، همه‌اش

فرهنگی است

حجت الاسلام و المسلمین دکتر سید جواد مظلومی معاون امور فرهنگی بعثه مقام معظم رهبری در اظهاراتی در حاشیه گردهمایی خادمان فرهنگی عمره گزاران امسال در تهران